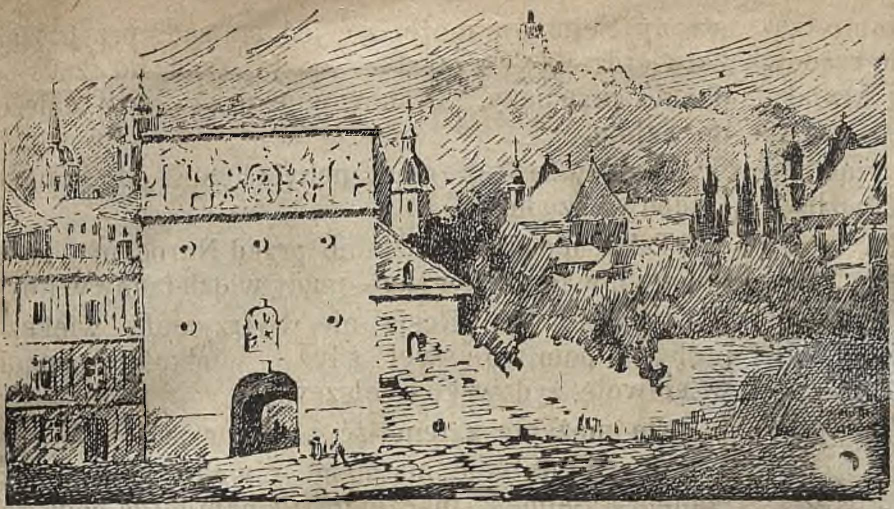
1-go kwietnia 1928 r. Cena numeru 10 groszy.

Pismo tygodniowe illustrowane dla miast, miasteczek i wsi.

ADRES: Wilno, Dominikańska 4, Telef. 4-48.
Redakcja czynna: codziennie prócz niedziel i świąt w godzinach od 2 do 3 po południu.

CENA PRENUMERATY:
Z przesyłką kwartalnie 1 zł. 30 gr., półrocznie 2 zł. 60 gr. rocznie 5 zł. Conto czekowe 80187.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem 1/1 str. 150 zł., 1/2 str. 75 zł., 1/4 str. 37.50 zł., 1/8 str. 18.75 zł., 1/16 str. 9.50 zł.
Po tekście o 20% taniej. Za wiersz milimetrowy jednoszpaltowy (1/6) za tekstem 10 gr.
Przy powtarzających się ogłoszeniach udziela się odpowiednich rabatów.

GŁOS WILEŃSKI

Wydawnictwa rok VIII Nr. 14.

SEJM I RZĄD.

Nowowybrany Sejm został już zwołany, a jednocześnie zbiera się i Senat. Niebawem ciała ustawodawcze przystąpią do pracy.

Otóż, w jakich warunkach będzie się odbywała ta praca?

Jak ułożą się stosunki nowego Sejmu z rządem? — to pytanie, na które będziemy musieli wkrótce otrzymać odpowiedź.

Dziś jednakże możemy się zastanowić przynajmniej nad tem, jak te stosunki powinny wyglądać.

Stwierdzić na wstępie musimy, że ani przed przewrotem majowym, ani tem bardziej po tym przewrocie stosunek Sejmu do rządu i odwrotnie nie był zdrowym.

Przed przewrotem majowym mieliśmy olbrzymią przewagę Sejmu nad rządem i ten ostatni przeważnie był jakby odbiciem tego, co się w Sejmie działo.

A ponieważ w Sejmie za krótkiemi wyjątkami nie było stałej i silnej większości, więc też rządy były chwiejne, polityka ich nieraz pozbawiona wyraźnej woli i stanowczości.

Nowy Nuncjusz Stolicy Apostolskiej w Polsce J. E. ks. Arcybiskup FRANCISZEK MARMAGGI.

Nic też dziwnego, że w społeczeństwie panowało duże niezadowolenie z Sejmu, a stronnictwa patrjotyczne, dbające o dobro Narodu i państwa domagały się naprawy ustroju Polski przez wzmocnienie praw rządu, a przez zmianę ordynacji wyborczej, naprawy samego Sejmu.

Najwięcej starań w tym kierunku dokładał Związek Ludowo-Narodowy i, gdyby nie było przewrotu majowego, niewątpliwie panowałyby u nas stosunki zdrowsze i bardziej odpowiadające potrzebom społeczeństwa polskiego.

Niestety przyszedł przewrót majowy, którego pierwszym skutkiem był zupełny upadek wpły-

wów Sejmu i całkowite jego podporządkowanie rządowi, a raczej woli jednostki, stojącej na czele rządów w Polsce. Wpadliśmy w ten sposób z jednej krańcowości w drugą.

Było źle, gdy Sejm przeszkadzał w pracy rządowi, a stało się jeszcze gorzej, gdy rząd uniemożliwił niemal zupełnie pracę Sejmu.

Zadanie posłów zostało sprowadzone bodaj jedynie do wysłuchiwania dekretów, odraczających obrady sejmowe i do pobierania dyjet (czyli pensji poselskiej).

Niewątpliwie taki stan rzeczy bez szkody dla Polski długo istnieć nie może.

Stosunek ten musi być uporządkowany, a Sejmowi należy umożliwić spełnianie jego zadań.

Zadania zaś te polegają: 1) na uchwalaniu nowych lub zmienianiu starych, niestosowanych praw i 2) na kontrolowaniu rządu

Niewątpliwie Konstytucja zostanie zmieniona w ten sposób, że rząd będzie bardziej niezależnym od jakichś przypadkowych większości sejmowych, będzie mógł mniej się liczyć z ambicjami poszczególnych partyj lub ich przywódców, ale z drugiej strony Sejm nie może być jedynie radą przyboczną, zatwierdzającą wszystko, co jej rząd do zatwierdzenia przedłoży. Stanowienie praw musi należeć do Sejmu.

Nie może też rząd uchylać się od kontroli i odpowiedzialności.

Takie nieodpowiedzialne przed Narodem i przez nikogo nie kontrolowane—rządy widzieliśmy w Rosji.

I wiemy, że Rosja nie wytrzymała większej próby i pomimo swej siły i wielkości popadła w niewolę żydowsko - bolszewicką.

Nie możemy zatem iść za wzorem Rosji.

Musimy dążyć do ustalenia równowagi pomiędzy rządem a Sejmem, inaczej grozić nam może poważne niebezpieczeństwo.

Czy z błędnej drogi zejdziemy, pokaże zapewne najbliższa przyszłość.

Każdy naród ma taką władzę, na jaką zasługuje. — Tylko zorganizowany naród może powołać dobrą władzę. — Polacy organizujcie się bo wrogowie Polski już się zorganizowali.

Ewangelja święta

na niedzielę Palmową

zapisana u św. Mateusza rozdz 21, w. 1—9.

W on czas; Gdy Jezus, zbliżając się do Jerozolimy, przychodził do Betfage, na górze Oliwnej, wtedy wysłał dwóch uczniow, mówiąc im: Idźcie do sioła, które leży przed wami, a zaraz znajdziecie oślicę uwiązaną, a z nią oślę; odwiążcie i przywiedźcie do Mnie. A gdyby wam kto co mówił, powiedzcie: „Pan ich potrzebuje“, — a natychmiast je puści. To wszystko zaś stało sie, aby się spełniła zapowiedź proroka (Zach. 9[9]), który rzekł:

„Powiedzcie córze Syjonu:
Oto król twój idzie do ciebie.
On cichy — i dosiadł oślęcia,
młodego źrebięcia oślicy“.

Uczniowie przeto poszli i uczynili, jak im Jezus przykazał. I przywiedli oślicę i źrebię i zarzucili na nie swe płaszcze, a Jego na wierzch posadzili. A mnoga rzesza rozścielała płaszcze swe na drodze; inni zaś obcinali gałązki z drzew i słali je na drodze. Tłumy zaś, które poprzedzały, i które szły za Nim, wołały mówiąc:

Hosanna Synowi Dawida!
Błogosławiony, co idzie w Imię Pana;
Hosanna na niebiosach!

Nauka.

„Hosanna Synowi Dawida“! — wołają dziś te tłumy, ścielące palmy, szaty i serca swe Zbawicielowi pod nogi. Za kilka dni te same tłumy krzyczeć będą: „Ukrzyżuj go, ukrzyżuj“. Radość i smutek, tryumf i poniżenie, jak blisko mieszkają [siebie! Jak róże i kolce ze sobą złączone!

Można zauważyć, że ilekroć Pan Jezus mówił Apostołom o swej męce, dodawał, że zmartwychwstanie dnia trzeciego!

Kościół zaś św., kiedy święci uroczystą pamiątkę cierpień swego Oblubieńca, z głębokiem współczuciem łączy objawy triumfu. Gdy w wielkim tygodniu widzimy szaty liturgiczne fioletowe lub czarne, w w. czwartek po skończonem nabożeństwie obnażenie ołtarzy, gdy od Gloria wielkiego czwartku, aż do w. soboty milkną dzwony, to wszystko świadczy o wielkim smutku, jaki ściska serce Oblubienicy w tych dniach, w których obchodzi rocznicę męki swego Oblubieńca. — A mimo to jakiż hymn śpiewa Kościół, gdy kapłan w w. czwartek odnosi N. Sakrament po mszy św. do „ciemnicy“? Hymn tryumfu i chwały: „Idzie naprzód sztandar króla, błyszczy tajemnica króla. Pięknęś i przesławneś drzewo, zdobne krwawą purpurą królewską. Szczęśliweś ty, iż okup świata na twoich zawisnął ramionach“.

Podobnie się ma rzecz z naszemi cierpieniami: jeżeli uczestniczyć będziemy w męce Jezusa, uczestniczyć będziemy też w Jego chwale.

W przeddzień męki swej mówił Jezus do uczniów:

„Wyście ze mną wytrwali w przeciwnościach moich, a Ja wzamian przekazuję wam królestwo, jak mi je Ojciec przekazał“.

Ta boska obietnica stosuje się i do nas. Jeśli teraz ze szczerem współczuciem rozpamiętywać będziemy Jego cierpienia, przyjdzie Chrystus, kiedy wybije ostatnia nasza godzina, by nas wprowadzić do królestwa niebieskiego. Pamiętajmy: gdy po radościach niedzieli Palmowej nadejdą dla nas cierpienia Golgoty, że po każdym w. piątku przychodzi wielka niedziela zmartwychwstania.

Ewangelja zbawienia jest największym skarbem ludzkości, którego nikt jej wydrzeć nie zdoła.

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE.

ANGLJA.

Afrykańsko-azjatyckie kłopoty. Wypowiedzenie wojny świętej przez plemiona Wahabitów w Arabji, o czem pisaliśmy w jednym z poprzednich numerów „Głosu Wileńskiego" powszechnie uważane jest za objaw groźny dla państwa angielskiego, groźniejszy jeszcze, anіżeli może się wydawać, wobec jednocześnie wybuchłego zatargu z Egiptem, z którego niema wyjścia, ponieważ hasłem egipcjan jest nietylko niepodległość, lecz także całkowite opuszczenie przez Anglików Egiptu. Anglja zaś, gdyby nawet zgodziła się na zasadę niepodległości, nie będzie mogła w żadnym wypadku wypuścić ze swych rąk kontroli nad kanałem Sueskim, jak również kontroli nad stosunkami zagranicznemi Egiptu.

Między wypadkami nad Nilem i w Arabji istnieje niewątpliwie tajemnicza nić, która łączy Islam we wspólnej nienawiści do Anglji.

Wahabici są fanatycznymi muzułmanami, zamieszkującymi Arabję od strony południowo-wschodniej.

Na ich czele stoi awanturniczy Abd El Azisa ibn Abdurrahmana al Fajsal al Sunda sułtan Nedżdu, który, jak wiadomo, ogłosił się królem Hedżasu i chciałby zagarnąć teraz również Transjordanję.

Zatarg egipski i zatarg arabski, tudzież wzrastające wrzenie w Indjach Wschodnich, mogą przy skrytej pomocy ze strony Turków i Sowietów, mocno zagrozić imperjum brytyjskiemu, to też Anglja zdecydowana jest stanąć oko w oko z niebezpieczeństwem.

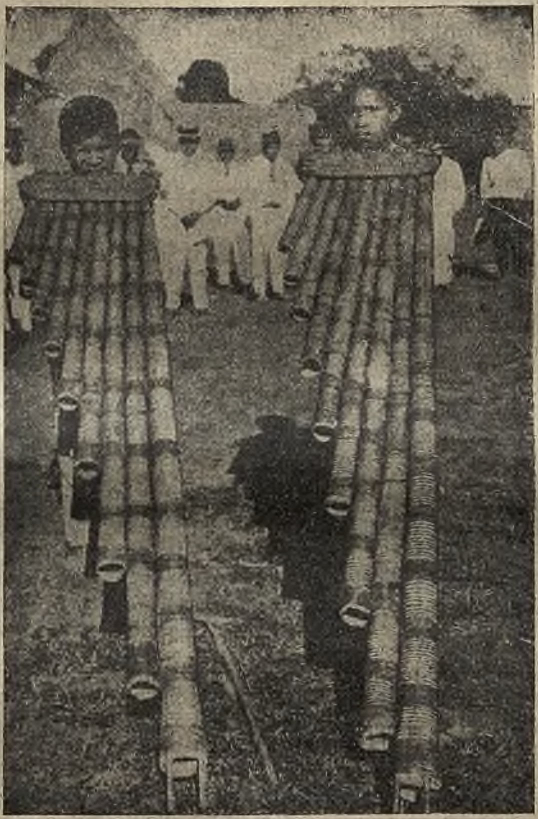
CZECHY.

Zwycięstwo Polaków w wyborach gminnych na Śląsku cieszyńskim. Dnia 18 marca odbyły się wybory gminne w 8 gminach powiatu czesko-cieszyńskiego, które przyniosły Polakom znaczny sukces. W Trzyńcu Polacy otrzymali 14 mandatów (w tem trzy komunistyczne), 11 Niemcy i 11 Czesi; w Mostach Polacy — 8 mandatów, Czesi 7; w Lesznie Dolnem Polacy — 16 madatów, Czesi 2 mandaty, Niemcy 1 mandat, komuniści 5; w Lesznie Górnem Polacy 7, Czesi 5; w Gródku Polacy 13, (w tem 4 komunistów), Czesi 2; w Bukowcu Polacy 12, Czesi 6; w Szumbarku Polacy 10, Czesi 8.

Mimo wysiłku agitacyjnego, Czesi nie zdołali uzyskać w żadnej gminie większości, Polacy zaś uzyskali większość bezwzględną we wszystkich gminach, z wyjątkiem jednej, w której uzyskali większość względną.

LITWA.

Woldemaras będzie osobiście prowadził rokowania z Polską. Jak donoszą z Kowna, rząd litewski godzi się na propozycję Polski, by rokowania polsko-litewskie rozpoczęły się w Królewcu dn. 30 marca przyczem na czele delegacji litewskiej ma stanąć sam p. Woldemaras.

Dziwaczne narzędzia muzyczne włościan indyjskich w południowo-amerykańskim kraju Boliwja. Są to jakby organy złożone z 9 rur, w które się dmucha.

ROSJA.

Aresztowanie „speców". „Specami" nazywają bolszewicy pracowników państwowych nie należących do partji komunistycznej, których jednakże musiał rząd sowiecki przyjąć na służbę państwową ze względu na ich wykształcenie zawodowe.

Ponieważ podczas rewolucji wymordowano w Rosji wielu takich wykształconych ludzi, a ponadto i dlatego, że sowiety nie bardzo ufają inżynierom i technikom Rosjanom, których się wciąż podejrzewa o kontrrewolucję, więc dla uruchomienia kolei, kopalni, fabryk, a nawet lepiej postawionych gospodarstw rolnych, musiano za drogie pieniądze sprowadzić odpowiednio wykształconych ludzi — „speców" („spec", jest to skrót słowa „specjalista" czyli fachowiec) z zagranicy, głównie z Niemiec, którzy są jedynymi sprzymierzeńcami bolszewików.

Okazało się jednak, że i ci przyjaciele niemieccy nie okazali się dość pewni, bo oto nadeszła z Rosji wiadomość o aresztowaniu w okręgu donieckiem kilkunastu inżynierów niemieckich, którym rząd sowiecki powierzył uruchomienie zniszczonych przez gospodarkę bolszewicką kopalni węgla.

Inżynierowie ci mieli jakoby raczej utrudniać należyte uruchomienie kopalni.

Z powodu tych aresztowań powstał nawet zatarg pomiędzy rządem sowieckim a Niemcami.

Przerażeni aresztowaniami cudzoziemcy pracujący w Rosji, pośpiesznie opuszczają granicę raju sowieckiego.

Masowe zatrucie. Dnia 21 b.m. w Mińsku zatruła się masa ludzi ogórkami przywiezionymi z miasteczka Samochwałowicze przez włościan, w kilku beczkach. Pod wieczór tegoż dnia do szpitali mińskich zaczęto zwozić chorych zatrutych w liczbie 64 osób. Późnym wieczorem dostawiono jeszcze 30 osób. Ilość chorych wzrosła do przeszło 90-ciu. Wśród chorych 22 osoby walczy ze śmiercią. Analiza ogórków wykazała, iż zatrute są arszenikiem. Aresztowany włościanin zdziwiony był niezmiernie zarzutem, iż przywiózł zatrute ogórki i wkrótce po aresztowaniu zachorował również z oznakami zatrucia.

AMERYKA.

Napady bandyckie coraz częściej powtarzają się w Ameryce. Ostatnio 6 bandytów zatrzymało pociąg podmiejski i pod groźbą rewolwerów ograbiło pasażerów na ogólną sumę około 300 tysięcy dolarów.

Po dokonaniu rabunku złoczyńcy wsiedli do oczekującego automobilu i zbiegli w niewiadomym kierunku.

CHINY.

Rzeź 3.000 katolików. Gazeta amerykańska „New York Times" donosi o strasznej rzezi, dokonanej przez komunistów w Chinach.

Chińskie oddziały komunistyczne wymordowały całą ludność jednego z miast w prowincji Swetau. W rzezi zginęło 3 tysiące zamordowanych za to, iż byli zwolennikami i gorliwymi wyznawcami wiary katolickiej.

Z całej Polski.

Zebranie Rady Nacz. Związku Ludowo-Nar. W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie Rady Nacz. Związku Lud.-Nar., które liczyło około 150 uczestników, przybyłych z całego kraju. W zebraniu wzięli także udział nowo wybrani posłowie i senatorowie. Przewodniczył prezes Rady Naczelnej senator Głąbiński. Przemówienie programowe wygłosił pos. Rybarski. Po obszernej dyskusji, w której zabierał głos twórca ruchu narodowego Roman Dmowski, ustalono wytyczną linję polityki narodowej w Sejmie i w całym kraju.

Sprawa wyboru marszałka Sejmu. Jak już pisaliśmy, rząd i posłowie z jedynki wysuwają na marszałka Sejmu p. Bartla. Jednakże, zanosi się na to, że kandydatura p. Bartla nie uzyska w Sejmie większości, gdyż prócz jedynki, żadne stronnictwo nie będzie go popierało. Ciekawe jak rząd zachowa się na wypadek, jeśli kandydatura p. Bartla zostanie odrzucona.

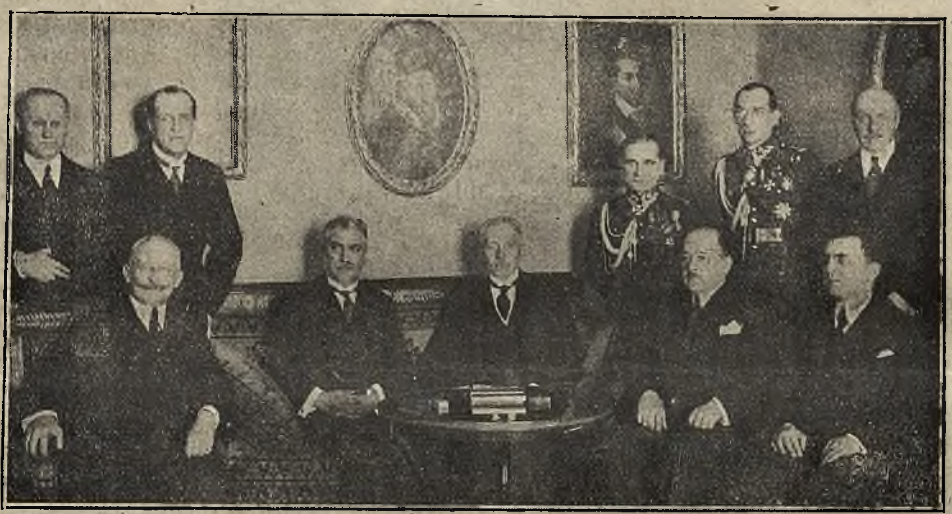
Sprawa wyboru marszałka jest kwestją wewnętrzną Sejmu i rząd na taki wybór nie powinien wywierać żadnego wpływu.

Wszyscy żydzi z listy Nr. 1 wybrani. Wszyscy kandydaci żydowscy: Wiślicki, Kirszbraun i Lewenherc, postawieni na liście Bloku Bezpartyjnego Nr. 1, zostali wybrani posłami.

Wiślicki został wybrany w okręgu Nr. 57 (Łuck—Równo) razem z księciem Radziwiłłem.

Drugi żyd Kirszbraun wchodzi z listy państwowej Nr. 1.

Trzeci żyd Lewenherc adwokat ze Lwowa wchodzi też z listy państwowej Nr. 1.

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na zamku ministra spraw zagranicznych Persji Ali Goli Han Ansari'ego. Na obrazku widzimy właśnie P. Prezydenta, obok którego (na kanapie) zasiada wysoki gość. Naokoło siedzą i stoją urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych oraz adjutanci.

Jacy wojskowi wchodzą do Sejmu? Z listy Nr. 1 wchodzą do Sejmu następujący wojskowi: gen. bryg. Andrzej Galica, dowódca O. K. Przemyśl, gen. br. Roman Górecki, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego (ten ostatni ma się podobno zrzec mandatu), pułk. Walery Sławek, pułk. Adam Koc, pułk. Bronisław Pieracki, pułk. dr. Adolf Maciesza; zaś z tych, którzy byli już posłami: pułk. Bogusław Miedziński, obecny minister poczt i telegrafów, pułk. Marjan Kościałkowski i mjr. Polakiewicz.

Ponadto z listy państwowej Stronnictwa Chłopskiego wchodzi do Sejmu gen. Roja.

Księża w nowym Sejmie. W skład nowego Sejmu wchodzi 6 księży katolickich, są nimi: ks. Londzin z Cieszyna (lista Nr. 1), ks. Czuj i ks. Madej (lista Nr. 30), ks. Nowakowski i ks. Sobczyński (lista Nr. 24) oraz ks. Brandys (lista Nr. 38 Korfantego), ks. Okrajczyrski (lista Nr. 18) i ks. gr. kat. Kunicki (Ukrainiec).

Siedem kobiet w Sejmie. W skład nowego Sejmu wejdzie 7 kobiet: z listy Nr. 1 p. Jaworska, z P. P. S. p. Prausowa, z Wyzwolenia pp. Kosmowska i Karnicka, z listy Nr. 24 p. Balicka i Puzynianka, wreszcie z listy bloku mniejszości narodowych rusinka p. Rudnicka-Łysiakowa.

Dymisja generała Sikorskiego. Jak donoszą niektóre gazety, były minister wojny i prezes rady ministrów generał Sikorski, będący obecnie dowódcą okręgu korpusowego we Lwowie, ustąpił z zajmowanego stanowiska.

Podróż biskupów polskich do Rzymu. W roku bieżącym obowiązuje biskupów polskich podróż do Rzymu, do grobów św. Apostołów, aby osobiście zaznaczyć swoją łączność ze Stolicą Apostolską i opowiedzieć Ojcu św. o stanie diecezji. Sprawozdanie na piśmie składa się według kwestjonarjusza, który w dniu 4 listopada 1927 r. wydała św. Kongregacja Konsystorska, a który w stu główniejszych pytaniach obejmuje całokształt spraw kościelnych, a mianowicie dzieje diecezji i katedry, majątek kościelny, urządzenia i zakłady, wiarę i kult Boży, obowiązki biskupie, kurję, seminarjum, kler, kapitułę, dziekanów, proboszczów, zakony, wiernych i wszystko to, co się wiąże z Kościołem. Zwykle Kongregacja rzeczona po pewnym czasie i po zbadaniu sprawozdania nadsyła biskupowi swoje uwagi i wskazówki.

Ten właśnie obowiązek pragnie Episkopat Polski wykonać w tym roku.

Obecnie bawią w Rzymie księża biskupi Nowak, Wałęga i Lisiecki. Pod koniec marca r. b. uda się ad limina Apostolorum ks. biskup Fulman.

Średnie szkolnictwo rolnicze. Ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie, na zasadzie której szkolnictwo rolnicze średnie zostało wyłączone z pod kompetencji ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego i przekazane ministrowi rolnictwa.

Żydzi popierają komunistów. Nieraz już pisaliśmy o tem, lecz nasi przeciwnicy zawsze temu zaprzeczali. Dziś jednak czytamy w żydowskiej gazecie „Hajnt" (Nr 62), że na listę komunistyczną głosowali „bardzo poważni kupcy" żydowscy.

A więc to nietylko „proletarjusze" mogą być komunistami, bo nawet i burżuje — poważni kupcy, ale tylko wówczas, jeżeli należą do... ...ludu wybranego.

Napad orła na samolot. Dnia 20 marca wydarzył się następujący wypadek. Mianowicie, na samolot należący do towarzystwa „Aerolot", prowadzony przez lotnika Satela, w chwili gdy przelatywał nad górami (w Tatrach) niespodziewanie napadł olbrzymi orzeł.

Natarcie ptaka było tak silne, że aeroplan zachwiał się i pilotowi z wielkim wysiłkiem udało się przywrócić równowagę. Orzeł został zabity na miejscu.

Listy z miasteczek i wsi.

Bukiszki (pow. Wileńsko-Trocki).

Dnia 15 marca byłem świadkiem rozdawania świadectw uczniom szkoły rolniczej w Bukiszkach.

Rozdawano również nagrody tym z pośród uczniów, którzy ukończyli szkołę z odznaczeniem za pilność i zdolności. Jako nagrodę dawano książki rolnicze, które powinien mieć każdy rolnik. Uważam, że taka pożyteczna książka istotnie jest najlepszą nagrodą, bo nieraz z niej można czerpać niezbędne wiadomości.

W uroczystości zakończenia roku szkolnego brało udział sporo osób.

Jako gospodarz powiatu przybył p. starosta Witkowski, który zwrócił się do uczniów z przemówieniem, wzywając do pracy dla dobra Narodu i państwa bądź w samorządzie, bądź w organizacjach społecznych. Radził p. starosta stosować w życiu to, czego się nauczyli w szkole i obiecywał ze swej strony pomoc we wszelkich godziwych i zdrowych poczynaniach.

Przemawiał po p. staroście p. dyrektor szkoły, który żegnając swych wychowanków udzielił im szeregu cennych rad, jak mają gospodarować.

Świadectwa z ukończenia szkoły wręczał p. starosta Witkowski.

Uczniowie w szkole są przeważnie z pow. Wileńsko-Trockiego, ale są i z innych powiatów. Szkoła ma murowany wielki dom i odpowiednie inne budynki, ma dobre krowy i wszystko co potrzeba do nauki. Nauka jest prowadzona dobrze według wymagań nowoczesnej praktyki. Niech rodzice nie żałują 30 zł. miesięcznie, a posyłają swoich synów do szkoły Bukiskiej, będzie u nas mniej złych ludzi, a rola nasza zaniedbana pod każdym względem wyda plon obfity. Cześć p. staroście Witkowskiemu, który starannie pracuje na korzyść swego powiatu.

F. Koziełło.

Druskieniki (pow. Grodzieński).

Stowarzyszenie Młodzieży męskiej i żeńskiej w Druskienikach zostały jednocześnie założone w listopadzie 1926 r. zawdzięczając staraniom proboszcza tut. parafji ks. Bolesława Wołejki.

Z chwilą zorganizowania się obu kółek liczyły one członków: męskie—10, żeńskie—18, niestety, liczebność ich się nie zwiększała. Winę tu ponoszą opieszałe zarządy obu stowarzyszeń, których działalność ograniczyła się tylko do zorganizowania bibljoteczki i sporządzenia sztandaru. To też dnia 14 listopada 1927 roku zwołano walne zebranie, na którem przeprowadzono reorganizację, wybierając nowych członków do zarządów.

Z zapałem i energją zabrano się teraz do pracy, a pierwszym jej dodatnim rezultatem był rozrost liczebny obu Stow. Młodz. obecnie mamy 18 druhów i 30 druhen.

Posiedzeń obu Zarządów było 10, na których poruszano kolejno sprawy urządzanych obchodów narodowych, przedstawień teatralnych, wieczornic tanecznych, wspólnego opłatka, bibljoteki, założenia kółka hafciarskiego, zebrań ogólnych i t. p.

Dochody czerpaliśmy przeważnie z przedstawień amatorskich, wieczornic tanecznych i składek członkowskich.

Zawdzięczając pomocy ks. protektora B. Wołejki, każde stowarzyszenie posiada własne „Ognisko" z oświetl. elektr. W „Ognisku" Stow. Młodz. Żeńskiej mieści się wspólna bibljoteczka, posiadająca 250 t. rozmaitych powieści i 150 t. treści religijnej.

Jak widać z powyższego oba Stow. Młodz. są na dobrej drodze do rozwoju.

Ślepowroński
Prezes Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej w Druskienikach.

Pożyczki rolne.

Państwowy Bank Rolny w celu podniesienia średniej i drobnej własności rolnej udziela następujących kredytów:

1) kredytu krótkoterminowego;
2) „ długoterminowego;
3) pożyczki z funduszów rządowych.

Obecnie podamy Sz. czytelnikom „Głosu" tylko ogólne wiadomości. W następnym zaś numerze napiszemy poszczególnie o każdej pożyczce, o warunkach, komu się udziela pożyczki, na jaki cel, na jakie procenta i t. d.

I. Kredyty długoterminowe na kupno gruntów, spłaty długów i inne potrzeby rolnicze.

Państwowy Bank Rolny chcąc przyjść z pomocą jednostkom, pragnącym nabyć ziemie z parcelacji, oraz by umożliwić rolnikom oczyszczenie ich warsztatów rolnych z uciążliwych spłat i długów, a także dla ulepszenia gospodarstw—udziela obecnie długoterminowych pożyczek na 10, 20 lub 30 lat w złotych 8 procentowych listach zastawnych.

II. Kredyty krótkoterminowe.

O ile pożyczki zastawne w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego, wydawane właścicielom hipotecznych posiadłości rolnych, mają charakter inwestycyjny, czyli przeznaczone są na rozbudowę, ulepszenie i powiększenie gospodarstw i jako takie są wydawane na lat 10, 20 lub 30, o tyle pożyczki krótkoterminowe przeznaczone na doraźną, natychmiastową pomoc rolnikowi lub na zwiększenie jego inwentarza, czy na specjalne cele, czy też na zażegnanie przejściowej klęski (jako względnie szybko zwracające się nakłady gospodarcze) wydawane są na 3, 6, 9 lub w ostateczności na 12 miesięcy.

Dzielą się te pożyczki na kredyty zwykłe i specjalne, o których napiszemy szczegółowo później.

III. Kredyty udzielane z funduszów administracyjnych Państwowego Banku Rolnego (pożyczki z funduszów rządowych)

Poza kredytami udzielanemi z własnych funduszów, Państwowy Bank Rolny udziela także pomocy kredytowej ze specjalnych funduszów rządowych, oddanych Bankowi do administracji.

Jakie są te fundusze, zobaczymy niżej:

1) fundusz kredytu na meljoracje rolne;
2) „ pomocy kredytowej na podniesienie hodowli;
3) „ „ „ „ „ sadownictwa;
4) fundusz na udzielenie zwrotnych zasiłków inwalidom wojennym na uruchomienie koncesji monopolowych;
5) fundusz pomocy kredytowej przy scalaniu gruntów;
6) fundusz zapomóg i kredytu ulgowego. Fundusz ten utworzony został w celu przyjścia z pomocą finansową bezrolnym i małorolnym, nabywającym działki gruntu z parcelacji. Pożyczki z tego funduszu są w złotych w złocie i przeznaczone albo na kupno gruntów łącznie z pożyczkami, jakich udziela Państwowy Bank Rolny w listach zastawnych, albo na zagospodarowanie się a mianowicie:

a) pożyczki na kupno gruntu,
b) pożyczki na fundusz odbudowy.
c) oraz pożyczki na zagospodarowanie się t. j. na naprawę budynków na nabycie żywego i martwego inwentarza oraz nasion i inne wydatki jednorazowe związane z zagospodarowaniem działki, na koszta uprawy, na zasiewy, paszę i t. p.

Poszczególnie o wszystkich tych pożyczkach napiszemy w następnych numerach „Głosu".

Prosimy pisać do nas, a chętnie będziemy w tej sprawie udzielali porad i szczegółowych wiadomości w dziale odpowiedzi redakcji.

Jakich nawozów sztucznych będzie dostarczał w bieżącym roku Państwowy Bank Rolny.

Jak dowiadujemy się, w roku 1928-ym. Państwowy Bank Rolny będzie dostarczał następujących nawozów sztucznych:

1) nawozów azotowych,
2) „ fosforowych,
3) „ potasowych,
4) „ mięszanych azotowo-fosforowych
5) „ wapiennych.

Nawozy te dostarczane będą w wagonach 15-tonowych (około 900 pudów) do stacji wyładowczej wskazanej przez nabywców. Można nabywać nawozy na kredyt (pożyczkę) do dnia 15 listopada 1928 r. Weksle muszą być odpowiednio zabezpieczone t. j. mieć poważnych żyrantów czyli poręczycieli. Drobni rolnicy mogą otrzymać nawóz wystawiając solidarny (wspólny) weksel przyczem procent pobiera się nie większy od 9 w stosunku rocznym.

Można w jednym wagonie sprowadzić różne nawozy.

Z WILNA.

Aresztowanie żony byłego posła hromadowskiego Taraszkiewicza. Z rozkazu władz prokuratorskich aresztowano, w gmachu sądowym żonę jednego z oskarżonych przywódców b. „Hromady" b. posła Taraszkiewicza. Aresztowanie zarządzono wobec stwierdzenia, iż Taraszkiewiczowa utrzymywała stosunki z mordercą Guryna. Ostatnio podobno widziała się ona z mordercą w przeddzień dokonania morderstwa. Śledztwo w sprawie tego morderstwa objął pan prokurator Sztejman.

Powrót księży Litwinów. Zaczynają wracać z Litwy księża wysiedleni z Polski w r. z. z powodu działalności antypaństwowej. Wrócili w tych dniach księża Korwelis, Dworanowski (b. proboszcz wileński) i Wiczius (prob. pow. Troki pow. Suwalskiego).

Kupcy litewscy w Wilnie. W ubiegłym tygodniu przyjechało do Wilna 2 ch kupców litewskich z Kłajpedy. Byli to właściwie nie Litwini, lecz Niemcy kłajpedzcy, poddani państwa litewskiego. Przybyli oni do nas w celu omówienia sposobów zorganizowania handlu drzewnego w wypadku nawiązania istotnych stosunków handlowych pomiędzy Polską i Litwą. Ciekawe, że ci „Litwini" poszukali odpowiednich dla siebie kupców „Polaków", którymi bez wyjątku okazali się... żydzi. Z żadnym kupcem polskim goście z Litwy nie rozmawiali.

Magistrat troszczy się o mniejszości. Nasi ojcowie miasta nie przestają troszczyć się o tak zwane mniejszości narodowe. Ponieważ uchwalono już utworzyć nagrodę literacką, czyli nagrodę za napisanie ładnej książki, więc magistrat pragnie ustanowić taką nagrodę nietylko za książkę polską, ale i za książkę nie polską. Chodzi tu naturalnie o żydowską.

Zaiste wzruszająca troskliwość.

Odroczenie eksmisji czyli usuwania dzierżawców. Na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 12-go marca 1928 r. eksmisja dzierżawców gruntów, zajętych pod budynki i położonych w obrębie miast, miasteczek, wsi i osad na obszarze sądu apelacyjnego w Wilnie została odroczona do dnia 1 kwietnia 1929 r.

Wzrost drożyzny o 2 proc. Według danych statystycznych, drożyzna w m. Wilnie wzrosła w terminie od 1 do 17 b. m. o 2%.

Odpowiedzi Redakcji.

Panu Bukatko Krupa, pow. Lidzki. W sprawie założenia szkoły we wsi Kozicze należy złożyć podanie do Kuratorjum w Wilnie. Sprawę radzimy załatwić jaknajszybciej, bo właśnie mija termin składania takich podań.

Wiadomości kościelne.

Adoracje: W bieżącym tygodniu nabożeństwa z adoracją Najświętszego Sakramentu odbędą się:

w niedzielę 1 kwietnia w Gajdach.
w poniedz. 2 „ „ Swisłoczy
we wtorek 3 „ „ Suchowoli
we środę 4 „ „ Kozłowiczach
we czwar. 5 „ „ „
w piątek 6 „ „ „
w sobotę 7 „ „ „
w niedzielę 8 „ „ Porzeczach.

Mianowania i przeniesienia. Na mocy zarządzenia J. E. Księdza Arcybiskupa-Metropolity Wileńskiego, zaszły w składzie duchowieństwa Archidiecezji następujące zmiany: ks. Jerzy Zemejć przeniesiony został z Oszmiany na proboszcza do Swiru; ks. Walerjan Holak ze Swiru na proboszcza do Oszmiany; ks. Wincenty Bobin z Przyjaźni na proboszcza do Wiszniewa; ks. Józef Popławski z Wiszniewa na proboszcza do Przyjaźni; ks Sykstus Hanusowski z Hruzdowa na proboszcza do Ikaźni; ks. Jan Sławiński z Ikaźni na proboszcza do Hruzdowa; ks. Jan Siemaszkiewicz z Ławaryszek na proboszcza do Dukszt; ks. Kazimierz Zacharzewski z Dukszt na proboszcza do Ławaryszek; ks. Józef Ingielewicz mianowany został patronem Stowarzyszenia Służby Żeńskiej im. św. Zyty w Wilnie, na miejsce ustępującego ks. szambelana Ignacego Olszańskiego; ks. Aleksander Łukaszewicz wikarjusz z Iwja mianowany wikar. do kościoła św. Piotra i Pawła w Wilnie; ks. Antoni Chomski mianowany wikarjuszem do Iwja.

Wiadomości praktyczne.

Obowiązek meldowania. W ostatnim „Dzienniku Ustaw" ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 16 b. m. o ewidencji i kontroli ruchu ludności. Rozporządzenie to wprowadza przymus meldunku, który ciąży na lokatorze, głowie rodziny i pracodawcy. Nadto wprowadza świadectwa tożsamości osób.

Art. 18 rozporządzenia brzmi: „Dla ułatwienia legitymowania się wydawane będą na żądanie przez gminy dowody osobiste osobom w tych gminach zamieszkałym i zameldowanym. Za dowody te pobiera się 60 gr. tytułem zwrotu kosztów druków. Żadnym innym opłatom dowody osobiste, jak również podania o ich wydanie, nie podlegają. Jednolity wzór tych dowodów dla całego Państwa, oraz ich treść i tryb postępowania przy ich wydawaniu ustali rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych".

KALENDARZYK.

KWIECIEŃ.

1	N.	Palmowa. Teodory M.
2	Pon.	Franciszka a Paul .
3	Wt.	Ryszarda B. W.
4	Śr.	Izydora B. W. D. K.
5	Czw.	Wincentego W. Ireny.
6	Piąt.	Wilhelma Op., Celestyna.
7	Sob.	Epifanjusza B. M.

Odmiany księżyca.

Pełnia 5-go kwietnia godz. 4 m. 38 w nocy.

Kwiecień od *kwiecia*, które ukazuje się w tym miesiącu.

Co się dzieje w przyrodzie?

Zakwitają z drzew: wierzby, wiązy, jesiony, klony, topole, osika, niekiedy tanina, a w lasach liściastych przylaszczki, fiołki, wilcze łyko, jaskier, pszonka, sasanka, mniszek; na łąkach kwitną kaczeńce.

Przysłowia ludowe.

Pogoda w kwietną niedzielę — wróży urodzajów wiele.

Ceny obcych walut.

z dn. 28-go marca 1928 r.

Banki płaciły za 1 dolara . . . . 8 zł. 85 gr.

GŁOS KOBIET DO KOBIET.

Chociaż do sprawy minionych wyborów już nawet myślami wracać się nie chce, to jednak, gdy się zważy, co one ujawniły, to znowu staje się niepodobieństwem milczeć biernie.

Dowiedzieliśmy się po wyborach, że w katolickiej Polsce najsilniejszem ugrupowaniem w Sejmie będą socjaliści i inni z ducha im pokrewni posłowie. Dowiedzieliśmy się, że szeregi ludzi przeciwnych religji i uczuciu patrjotyzmu, gotowych z niemi walczyć, wzrosły u nas niezwykle szybko. Jeszcze w r. 1919 socjaliści w ówczesnych wyborach do Sejmu uzyskali 400 tysięcy głosów, a w r. 1928 blisko półtora miljona. W r. 1919 komuniści nie wystawili swoich list, w r. 1922 zdobyli już 90 tysięcy głosów, zaś przy obecnych wyborach mają 800 tysięcy. A wszyscy ożywieni najgorętszą energją podkopać w Polsce myśl chrześcijańską, wydrzeć nam z duszy miłość Ojczyzny, zasiać wzajemną nienawiść.

Czy wobec tego po skończonych wyborach wolno nam przestać myśleć o ich wyniku, czy wolno nam patrzeć obojętnie, jak szerzy się zło?

Po tysiąc razy wołać gotowam — nie! Z tą samą energją, jaką słudzy szatana sieją zło, my kobiety przeciwstawić winnyśmy dobro. W naszych rękach matczynych leży siła przeogromna — wychować dzieci nasze, to pokolenie, które po nas miejsce w społeczeństwie zajmie, tak, żeby Bóg i Jego prawo obowiązywało ich myśli, słowa i uczynki; musimy wszczepić w dusze dzieci, że Bóg i Jego prawo ma być wszędzie: w rodzinie, szkole, warsztacie, biurze, polityce; myśmy powinny zresztą zdobyć się same na największy wysiłek, aby własne osobiste życie poddać bez zastrzeżeń prawu Bożemu, aby odrodzić w duchu Bożym każdą rodzinę, każdy dom polski, aby mieszkańcy jego byli katolikami i Polakami nie z imienia tylko, lecz z życia i czynów.

Wtedy wyniki następnych wyborów groźne dla nas nie będą.

Jak patrzą ludzie mądrzy na domową pracę kobiecą.

W końcu roku ubiegłego odbył się w Rzymie wielki Międzynarodowy Kongres Nauczania Gospodarstwa domowego, połączony z wystawą. 24 państwa przysłały na Kongres swoich przedstawicieli i przedstawicielki. 4 tysiące osób, wśród których przeważały kobiety, brało udział w tym kongresie, a wystawę zwiedzało dziennie przeciętnie 10 tysięcy osób. Gospodynie włoskie tłumnie brały udział w kongresie i wystawie.

Uczeni, ludzie pracujący społecznie, przedstawiciele i przedstawicielki wielkich organizacyj społecznych i zawodowych różnych krajów zjechali się do Rzymu, aby naradzić się wspólnie, jak odbudować rujnujące się życie rodzinne, jak zmienić programy szkół żeńskich, ażeby te szkoły przygotowały kobietę do obowiązków matki i gospodyni, jak zużytkować naukę i technikę, aby za pomocą maszyn, przyrządów ułatwić ciężką pracę gospodyni, oszczędzić jej czas, jak najumiejętniej i najzdrowiej odżywiać ludzi, jest to dzisiaj bowiem poważna troska społeczna. Wygłoszono wiele przemówień, rozdano mnóstwo broszur i ulotek. Uczestnicy kongresu zwiedzali instytucje społeczne i szkoły zawodowe rzymskie. W jednej z redakcyj pism kobiecych odbyło się zebranie, na którem przedstawicielki różnych narodów opowiadały sobie nawzajem, jak u nich kobiety pracują i jak się organizują.

Ten wielki międzynarodowy Zjazd odbywa się co rok i jest już czwarty z rzędu. Jest on żywem świadectwem, że znaczenie gospodarstwa domowego i w niem pracy kobiecej nabiera wielkiej wagi na całym świecie i interesuje poważnych i uczonych ludzi, którzy w urządzeniu każdego poszczególnego gospodarstwa i pracy każdej poszczególnej kobiety, widzą odbudowę i uporządkowanie się krajów, oraz przyszły dobrobyt narodów.

Różne wiadomości.

Kursy pielęgniarek. Dnia 1 kwietnia mają być otwarte w Warszawie w Państwowej Szkole Higjeny 6-ciomiesięczne kursy dla pielęgniarek, które obejmą później posady w żłobkach i stacjach opieki nad matką i dzieckiem. Brak fachowych pielęgniarek odczuwa społeczeństwo, zakładając żłobki dla niemowląt, to też kursy choć w części zaradzą potrzebie, a pewna ilość kobiet samotnych, bezrobotnych znajdzie tą drogą pożyteczne zajęcie. Kursy obliczone są tymczasem tylko na 50 słuchaczek. Od kandydatek wymagane jest świadectwo ukończenia szkoły powszechnej lub 4 klas średniej i wiek od lat 18 do 30. Pierwszeństwo mają te, które już pracowały w żłobkach lub zakładach Opieki Społecznej.

Policja kobieca. W 1925 roku został zorganizowany w Warszawie pierwszy oddział policji kobiecej. Policjantki pracują z wielką gorliwością, a jak wielkie usługi oddają przy wykrywaniu potajemnego nierządu i handlu żywym towarem, świadczy to, że obecnie Polski Komitet walki z handlem kobietami i dziećmi, wystąpił do Komendy Głównej Policji Państwowej z prośbą, aby zorganizowano drugi kurs policji kobiecej. Sprawa handlu kobietami jest straszną chorobą społeczną, dla nas tem straszniejszą, że brak oświaty wśród naszych kobiet jest częstokroć powodem ich zguby. Ogromna ilość dziewcząt z Polski wywożona jest podstępem co rocznie przez zbrodniarzy agentów. To też policja kobieca z wielkiem powodzeniem tropi tych przestępców.

Roboty naszych dzieci na wystawie we Francji. W jednym z numerów „Głosu Kobiet“ pisałyśmy o nawiązaniu stosunków z naszymi rodakami we Francji za pośrednictwem Tow. Opieki nad rodakami, nowopowstałego u nas w Wilnie. Stosunek ten, sądzić należy, stale rozwijać się będzie i teraz np. niedawno szkoły polskie we Francji prosiły o przysłanie robót ręcznych naszych dzieci na wystawę robót, którą oni tam urządzają. Pragną pokazać Francuzom, że i u nas w Polsce dzieci umieją robić ładne rzeczy. To też szkoła zawodowa Św. Józefa i Bazar tkactwa posłały piękne okazy swoich prac.

Kobiota sędzią karnym. Wielkie zainteresowanie w niemieckiem społeczeństwie obudził fakt, że sędzią karnym została mianowana kobieta, panna Rness, która przedtem urzędowała jako sędzia pokoju w Berlinie.

Rady praktyczne.

Aby wyleczyć odmrożone grzebienie u kogutów, należy je suto smarować parę razy na dzień gliceryną.

Sekretarjat N. O. Kobiet (Wilno, Metropolitalna 1 Dom Ligi Katolickiej) czynny jest codziennie od godz. 11—1 po południu.

Ceny w Wilnie.

W Wilnie na rynku w dniu 27-tym marca płacono za 100 klg.

	zł.	zł.
żyta	46	48
pszenicy	53	58
jęczmienia	46	47
owsa	46	48
gryki	44	59

za 1 klg.

	zł gr.	zł.gr.
mięsa wołowego	—	2.60
cielęciny	1.60	2.00
baraniny	—	2.30
wieprzowiny	2.70	3.20
słoniny krajowej	3.40	4.20

	zł. gr.	zł. gr
smalcu wieprz.	3.40	4.80
masła niesolon.	6.00	7.00
„ solonego	5.00	6.00
cukru kryształ.	1.48	1.50
„ kostka	—	1.80
soli białej	22	34
kawy naturalnej	8.00	—
„ zbożowej	—	2.50
herbaty	14.00	30.00
nafty	—	60
mydła do prania	1.50	2.40
świec	1.80	2.60
1 litr śmietany	1.50	2.00
10 sztuk jaj	1.40	1.70

Nakładem „Dziennika Wileńskiego“. Redaktor odpowiedzialny i wydawca Piotr Kownacki.

Drukarnia „Dziennika Wileńskiego“, Wilno, Mostowa Nr. 1.